

Posolstvo Svätého Otca Františka na 97. svetový deň misií 2023

22. október 2023

Horiace srdcia, nohy na ceste (porov. Lk 24, 13 – 35)

Drahí bratia a sestry!

Na tohtoročný Svetový deň misií som si zvolil tému inšpirovanú rozprávaním o emauzských učeníkoch v Lukášovom evanjeliu (porov. 24, 13 – 35): „*Horiace srdcia, nohy na ceste*“. Títo dvaja učeníci boli zmätení a sklamaní, ale stretnutie s Kristom v Slove a pri lámaní chleba v nich zapálilo nadšenie, aby sa opäť vydali na cestu do Jeruzalema a ohlasovali, že Pán skutočne vstal z mŕtvych. V evanjeliovom rozprávaní si môžeme všimnúť premenu učeníkov v niekoľkých výrazných obrazoch: horiace srdcia, keď im Ježiš vysvetľoval Písma, otvorené oči, keď ho spoznali, a ako vyvrcholenie nohy na ceste. Meditáciou nad týmito tromi aspektmi, ktoré načrtávajú cestu misionárskych učeníkov, môžeme obnoviť svoju horlivosť za hlásanie evanjelia v dnešnom svete.

1. SRDCIA NÁM HORELI, „KEĎ NÁM VYSVETĽOVAL PÍSMÁ“. Božie slovo osvecuje a premieňa srdce na misiu.

Na ceste z Jeruzalema do Emauz boli srdcia oboch učeníkov smutné – čo bolo zrejmé z ich tváří – pre smrť Ježiša, v ktorého verili (porov. v. 17). Zoči-voči zlyhaniu ukrižovaného Majstra sa zrútila ich nádej, že on je Mesiáš (porov. v. 21).

A hľa, „*ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi*“ (v. 15). Tak ako na začiatku pri povolávaní učeníkov, aj teraz vo chvíli ich zmätku, Pán preberá iniciatívu, aby sa priblížil k svojim a kráčal po ich boku. Vo svojom veľkom milosrdenstve sa nikdy neunaví byť s nami napriek našim chybám, pochybnostiam, slabostiam; napriek tomu, že smútok a pesimizmus spôsobujú, že sa stávame „*nechápaní a ťarbaví srdcom*“ (v. 25); že sme ľuďmi malej viery.

Tak ako vtedy aj dnes je zmŕtvychvstalý Pán nablízku svojim misionárskym učeníkom a kráča po ich boku zvlášť vtedy, keď sa cítia stratení, znechutení, majú strach z tajomstva neprávosti, ktoré ich obklopuje a chce ich udusiť. Preto „*si nenechajme ukradnúť nádej!*“ (apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*, 86). Pán je väčší ako naše problémy najmä, keď sa s nimi stretávame pri ohlasovaní evanjelia svetu, pretože toto poslanie je napokon jeho poslaním a my sme len jeho pokorní spolupracovníci, „*neužitoční sluhovia*“ (porov. Lk 17, 10).

Všetkým misionárom na svete, predovšetkým tým, ktorí prežívajú ťažké obdobie, chcem vyjadriť svoju blízkosť v Kristovi. Zmŕtvychvstalý Pán, drahí priatelia, je stále s vami a vidí vašu veľkodušnosť a vaše obety pre evanjelizačnú misiu na vzdialených miestach. Nie každý deň života je plný slnka, ale vždy majme na pamäti slová Pána Ježiša, ktoré povedal svojim priateľom pred svojím umučením: „*Vo svete máte súženie, ale dúfajte: Ja som premohol svet!*“ (Jn 16, 33).

Po vypočutí dvoch učeníkov na ceste do Emauz im zmŕtvychvstalý Ježiš „*počnúc od Mojžiša a všetkých prorokov, vykladal, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo*“ (Lk 24, 27). A srdcia učeníkov sa rozhoreli, ako sa nakoniec jeden druhému zverili: „*Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?*“ (v. 32). Ježiš je totiž živé Slovo, ktoré jediné môže zapáliť srdce, osvietiť ho a premeniť.

Takto lepšie chápeme výrok svätého Hieronyma: „*Neznalosť Písma je neznalosťou Krista*“ (In Is., Prolog). „*Bez Pána, ktorý nás uvádza do pochopenia Svätého písma, je nemožné do*

hlbky ho pochopiť, ale platí to aj opačne: bez Svätého písma sú pre nás nepochopiteľné udalosti súvisiace s poslaním Ježiša a jeho Cirkvi vo svete“ (apošt. list vo forme motu proprio *Aperuit illis*, 1). Preto je pre život kresťana a ešte viac na ohlasovanie Krista a jeho evanjelia dôležité poznať Sväté písmo. Čo by inak človek odovzdal druhým, ak nie svoje vlastné predstavy a plány? A môže vôbec chladné srdce zapáliť srdce iných?

Nech nás teda vždy sprevádza vzkriesený Pán, ktorý nám vysvetľuje zmysel Písma. Dovoľme mu, aby zapálil naše srdcia, osvietil nás a premenil, aby sme mohli svetu ohlasovať jeho tajomstvo spásy s mocou a múdrosťou, ktoré pochádzajú z jeho Ducha.

2. OČI, KTORÉ SA „OTVORILI A SPOZNALI HO“ PRI LÁMANÍ CHLEBA. Ježiš v Eucharistii je vrcholom a prameňom misie.

Srdcia horiace pri Božom slove viedli emauzských učeníkov k tomu, aby podvečer požiadali tajomného Pútnika, aby s nimi zostal. Pri stole sa im otvorili oči a spoznali ho, keď lámal chlieb. Rozhodujúcim prvkom, ktorý otvára oči učeníkov, je postupnosť úkonov, ktoré Ježiš vykonal: vzal chlieb, požehnal ho, lámal a dával im ho. Sú to obyčajné gestá hlavy židovskej rodiny, ale keď ich urobil Ježiš Kristus, tak spolu s milosťou Ducha Svätého znovu obom spolustolujúcim pripomenuli znak rozmnoženia chlebov a najmä znak Eucharistie, sviatosti obety kríža. No práve vo chvíli, keď v tom, ktorý láme chlieb spoznávajú Ježiša, „*im zmizol*“ (Lk 24, 31). To nám umožňuje pochopiť podstatnú skutočnosť našej viery: Kristus, ktorý láme chlieb, sa teraz stáva lámaným chlebom, o ktorý sa delí s učeníkmi, a tak ho konzumujú. Stal sa neviditeľným, pretože teraz vstúpil do srdc učeníkov, aby ich ešte viac zapálil a podnietil nato, aby sa bez meškania opäť vydali na cestu a sprostredkovali všetkým jedinečnú skúsenosť stretnutia so Zmŕtvychvstalým. Zmŕtvychvstalý Kristus je teda „*ten, ktorý láme chlieb*“, a zároveň je „*chlebom, ktorý je lámaný pre nás*“. A tak je každý misionársky učeník povolaný, aby sa vďaka pôsobeniu Ducha Svätého stal tak ako Ježiš a v ňom „*tým, kto láme chlieb*“, a „*tým, ktorý je lámaným chlebom pre svet*“.

Pripomenul to aj pápež Benedikt XVI.: „*V skutočnosti si nemôžeme nechať pre seba lásku, ktorú slávime v tejto sviatosti. Samotnou svojou povahou si vyžaduje, aby sme ju odovzdávali všetkým. To, čo svet potrebuje je Božia láska; je stretnúť Ježiša a veriť v neho. Preto Eucharistia nie je len prameňom a vrcholom života Cirkvi, je aj jej poslaním: „Autenticky eucharistická Cirkev je Cirkev misionárska“*“ (apošt. exhortácia *Sacramentum caritatis*, 84).

Aby sme prinášali ovocie, musíme s ním zostať spojení (porov. Jn 15, 4 – 9). A toto spojenie sa dosahuje každodennou modlitbou, najmä adoráciou, zotrvávaním v tichu v prítomnosti Pána, ktorý s nami zostáva v Eucharistii. Láskyplným pestovaním tohto spoločenstva s Kristom sa misionársky učeník môže stať mystikom v činnosti. Nech naše srdce vždy túži po Ježišovej spoločnosti a nech šeptá vrúcnu prosbu dvoch mužov z Emauz, najmä keď nastane večer: „*Zostaň s nami, Pane!*“ (porov. Lk 24, 29).

3. NOHY NA CESTE S RADOSŤOU ROZPRÁVAJÚ O ZMŔTVYCHVSTALOM KRISTOVI. Večná mladosť Cirkvi, ktorá stále vychádza.

Keď sa im otvorili oči a spoznali Ježiša pri „*lámaní chleba*“, učeníci „*ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema*“ (porov. Lk 24, 33). Táto náhlivosť, aby sa s ostatnými podelili o radosť zo stretnutia s Pánom, ukazuje, že „*radosť evanjelia naplňa srdce a celý život tých, ktorí sa stretávajú s Kristom. Tí, ktorí sa ním nechajú zachrániť, sú oslobodení od hriechu a smútku, od vnútorného prázdna a izolácie. S Ježišom Kristom sa stále rodí a znovuzrodzuje radosť*“ (apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*, 1). Človek sa nemôže skutočne stretnúť so zmŕtvychvstalým Ježišom bez toho,

aby sa nezapálil túžbou povedať to všetkým. Preto prvým a hlavným zdrojom misie sú tí, ktorí spoznali vzkrieseného Krista v Písme a v Eucharistii a ktorí nosia jeho oheň v srdci a jeho svetlo v očiach. Môžu svedčiť o živote, ktorý nikdy nezomiera, a to aj v tých najťažších situáciách a najtemnejších chvíľach.

Obraz „*nôh na ceste*“ nám znovu pripomína večnú platnosť misie ad gentes, poslania, ktoré dal zmŕtvychvstalý Pán Cirkvi, aby hlásala evanjelium každému človeku a národu až po samý kraj zeme. Ľudstvo zranené mnohými nespravodlivosťami, rozdelením a vojnou, dnes viac ako kedykoľvek predtým potrebuje dobrú zvesť o pokoji a spáse v Kristovi. Preto využívam túto príležitosť, aby som zopakoval, že „*všetci majú právo prijať evanjelium. Kresťania majú povinnosť hlásať ho bez toho, aby kohokoľvek vylučovali – nie však ako tí, ktorí nútia dodržiavať nové povinnosti, ale ako tí, ktorí spoločne prežívajú radosť, poukazujú na nový, krásny horizont a ponúkajú výbornú hostinu*“ (tamže, 14). Misijné obrátenie zostáva hlavným cieľom, ktorý si musíme vytýčiť ako jednotlivci i ako spoločenstvo, pretože „*misijná činnosť je vzorom pre každé úsilie Cirkvi*“ (tamže, 15).

Ako hovorí apoštol Pavol, Kristova láska nás uchvacuje a poháňa (porov. 2 Kor 5, 14). Ide tu o dvojakú lásku: Kristovu lásku k nám, ktorá priťahuje, inšpiruje a vzbudzuje našu lásku k nemu. A práve táto láska robí vychádzajúcu Cirkev stále mladou, so všetkými jej členmi, ktorých misiou je ohlasovať Kristovo evanjelium v presvedčení, že „*zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych*“ (v. 15). Každý môže prispieť k tomuto misijnému hnutiu: modlitbou i činmi, peňažnými obetami aj utrpením, vlastným svedectvom. Pápežské misijné diela sú privilegovaným nástrojom na podporu tejto misijnej spolupráce na duchovnej i materiálnej úrovni. Preto je zbierka na Svetový deň misií venovaná Pápežským dielam na šírenie viery.

Naliehavosť misijnej činnosti Cirkvi, prirodzene, pozýva na stále užšiu misijnú spoluprácu všetkých jej členov na všetkých úrovniach. To je základný cieľ synodálnej cesty, ktorou Cirkev kráča a ktorej kľúčové slová sú spoločenstvo, spoluúčasť, misia. Táto cesta určite nie je nejakým zaoberaním sa Cirkvi sebou samou; nie je to proces ľudového hlasovania, v ktorom sa – ako v parlamente – rozhoduje čo sa má alebo nemá podľa ľudských preferencií veriť a praktizovať. Znamená to skôr vydať sa na cestu ako učeníci z Emauz počúvajúci zmŕtvychvstalého Pána, ktorý vždy prichádza medzi nás, aby nám vysvetľoval význam Písma a lámal pre nás chlieb; aby sme mohli s mocou Ducha Svätého uskutočňovať jeho poslanie vo svete.

Tak ako títo dvaja učeníci rozprávali ostatným, čo sa stalo na ceste (porov. Lk 24, 35) aj naše ohlasovanie bude radostným rozprávaním o Kristovi Pánovi; o jeho živote, umučení, smrti a zmŕtvychvstaní; o zázrakoch, ktoré jeho láska urobila v našich životoch.

Aj my sa znovu vydajme na cestu, osvietení stretnutím so Zmŕtvychvstalým a oživením jeho Duchom. Odchádzajme s horiacimi srdcami, otvorenými očami, nohami na ceste, aby sme aj iné srdcia zapálili Božím slovom; otvorili iné oči pre Ježiša v Eucharistii a pozvali všetkých, aby spolu kráčali po ceste pokoja a spásy, ktorú Boh v Kristovi daroval ľudstvu.

Svätá Mária na ceste, Matka Kristových misionárskych učeníkov a Kráľovná misií, oroduj za nás!

V Ríme pri svätom Jánovi v Lateráne 6. januára 2023, na sviatok Zjavenia Pána.

Pápež FRANTIŠEK